

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidota Evangelica Contra Horvm Temporvm Hæreses

In Qvibvs Quatuor Euangeliorum illi textus explicantur, quibus vel hæretici
hodie (maximè Caluinus & Beza) ad sua dogmata propugnanda vti solent,
vel ad hæreticorum dogmata impugnanda Catholici vti possunt

Antidotorvm Evangelicorvm D. Thomæ Stapletoni, S. Theol. Doctoris, & in
Academica Louaniensi S. Script. Professoris Regij, Pars Altera - In
Sacrosanctum Euangeliū secundūm Ioannem

Stapleton, Thomas

Lvgdvni, 1595

Cap. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39480

tale testimonium habent hæretici pro suis erroribus, quale
habuit Nathanael contra ea quæ dicebat Philippus: & tamen
pertinacissimè suum iudicium Ecclesiæ toti præferunt. At
bonus & simplex Nathanael à Christo laudatus, ignorantiam
suam corrigi paſſus est, dicente Philippo, *Veni, & vide.* Ille
ut in Messiam credere inciperet, docilem se præbet, vt cun-
que alter ei sonare Scripturæ viderentur. Bonus Christianus
ut à fide se abduci non patiatur, tametsi aliquid in Scripturis
recepit fidei aduersum appareat, docilem se præbere deberet,
vt veniat ac videat; nempe ad illam lucem quam Christus
posuit ut homines videant, & quibus dixit, *Vos effis lux
mundi: ad Pastores & Doctores quos Christus dedit, vt ad
veritatis agnitionem homines perducere: non ad nouos
sectarios, Euangelij titulum præferentes, & obedientiam
Euangelicam penitus violantes.* Quo in genere multa ad
hunc locum garrit Calvinus, ut exemplo Nathanaeli ad
nouos dogmatistas lectorem alliciat; cuius malis artibus &
technis hoc paruum antidotum opponere operæpretiu duxit.

*Matth. 5.
Ephes. 4.*

IN IOANNIS CAP. II.

4. *Quid mihi & tibi est mulier? Nondum venit
hora mea.*

DE hac Christi response, quæ durius sonare, &
repulsam significare videretur, in Prompt. Catho-
lico latius egimus. Caluini tamen hoc loco di-
punctatio, quam illic non attigimus, exentienda
nunc est. *Insignis* (inquit) *locus.* Cur enim matri præcisè negat,
Mendaciū
Caluini
duplex.
*Domin. 2.
post Epiph.*
quod liberaliuer alijs quibuslibet roties postea concessit? Duplex
hic mendacium. Nec enim quod B. Virgo suggerebat, Christus
præcisè negat, sed adhuc differendum insinuat: nec
quod hic B. Virgo petebat, aliis postea concessisse legitur. Ad
prius quod attinet, si præcisè negasset, non reddidisset cau-
sam cur statim non faceret, dicens, *Nondum venit hora mea.*
Imò hæc dicens, spem faciendi quod petebat matri dedit:
quod illa rectè intelligens, monet ministros vt quodcum-
que dixerit illis Iesus, id faciant. Quare SS. Doctores affirmat
ob matris intercessionem Christum hoc miraculum citius
fecisse: Ambros, serm. 16. in Psal. 118. Cyrill. lib. 2. cap. 1. in
Ioan. & Chrysostomus homilia 21. in hunc locum. Ad poste-
rius quod attinet, aliorum quidem postea precibus sæpe
concessit

concessit Christus quæ ad suam vel suorum salutem flebiliter postulabant. Sed huius generis beneficium, quod nec animæ nec corporis salutem concernebat, sed ad ciuilem quandam honestatem pertinebat, alis postea concessisse non legitur.

Pergit mentiri Caluinus. *Deinde cur simplici repulsa non contentus eam in vulgarem mulierum ordinem cogit, nec iam matris nomine dignatur?* Aliud hoc est mendacium, cum insigni blasphemia coniunctum. Mendacium est quod in vulgarem mulierum ordinem B. Virginē cogit Christus. Blasphemia est, quod Christus matrem suam matris nomine non dignatur. At (inquires) vocat illam mulierē, non matrem. *Quid mihi mumb.*

Et tibi est mulier? Itāne verò, quia sic loquitur Christus, matris eam nomine nō dignatur? Dic obsecro: Christus in cruce pendens, quin B. Virginem virgini commendauit, an matris eam nomine dignatus non est? an pro vera matre illam non habuit? aut matris nomine indignam censem̄bat, quia eodem verbo v̄sus dixit, *Mulier ecce filius tuus?* Quis non videt quum maximū suum erga illam amorem & curiam filiale ostenderet, mulieris tamen vocabulo v̄sum fuisse? An hic quoque illam in ordinē coēgit? An non maximē illam honorauit, & filiale illi honorem atque amorem eo maximē articulo demonstrauit? Impij Manichæi simili arguento v̄si, B. Virginem veram Christi matrem fuisse pernagabant. Increduli Pagani eodem etiam arguento v̄si Christum accusarunt ut parentis suæ cōtemptorem: Impius Caluinus heretico & pagano spiritu plenus, eodem arguento ludens, Christum matrem suam in ordinē coēgisse, nec matris nomine dignatū fuisse obloquitur. At qui quod eam mulierem vocat, nihil quām communem ac receptum tunc loquendi modum sequutus videtur. Cerrum est ex aliquo contemptu non eo v̄sum vocabulo, quin in Cruce eodem v̄sus fuerit, vbi summi amoris illustre testimonium dedit. Nunc ex istis mendaciis quid molis substruat Caluinus, expendamus.

Hac Christi voce palam constat denunciari hominibus nē nominis materni honorem superstitionē in Maria euehendo, quæ Dei propria sunt in ipsam transferant. His Caluni mendaciis palam constat denuciari hominibus, ne tam scelerati impostoris nomē euehendo, quæ Dei ministris propria sunt in illū transferant, & pro ministro Euangelico habeant qui Satanæ minister fuit. Ad nominis materni in B. Virgine honore quod attinet, quām illum non superstitionē sed piè ac religiosè pij omnes & orthodoxi euehāt atque extollant, cāmque hoc

Mendaciu
tertiū s̄t
Christum
blasphem
mumb.

August.
tract. in
Ioan. Iua
fin. Mat̄
lib. quast.
Gent. resp.
136.

B. Virgi
nu honor
defendit.

nomine præ cæteris Sanctis omnibus rectissimè venerentur, contra insultas Caluini cauillationes infrà latius ostendimus.

*Ad cap.
Ioan. 7.
ver. 5.*

Concludit tamen hoc loco Caluinus: *Sic ergo matrem Christus alloquitur, ut perpetuum ac cōmūnem seculis omnibus doctrinam tradat, ne immodicus matris honor diuinam suam gloriam obseuret.* Cur huiusmodi verbis matrem suam Christus hīc allocutus fuit, & quam doctrinam in illis verbis tradere

*In Prompr.
Cathol.
Dom. 2.
post Epi-
phanian.
Hes. 79.*

voluerit, ex SS. Patrum iudicio alio in loco demonstravimus.

*Quibus etiam addimus recte sensisse Epiphanium, qui affir-
mat matrem Domini mulierem à Domino vocatam, quia
consulere & prouidere futuris voluit. Fuerunt enim quidam
postea qui B. Virginem ut deam venerati sunt, eique sacri-
fauerunt, qui certe hoc verbo *Mulier conuincuntur*, quod sub-*

*Caluini
accusatio
circa titu-
lis B. Vir-
ginis.*

*stantiae & naturæ creatæ eam fuisse probat, sicut alij Sancti
sunt. An fortè à Catholicis hodie B. Virginis immodicus al-
quis honor impeditur, qui diuinam Christi gloriam obscuret
aut huic quoque sæculo, Christi illa doctrina necessaria est
Omnino ita censer Caluinus. Subiungit enim. Porro quam
necessaria hac admonitio fuerit, ex crassis fœdisque superflui-
nibus que postea sequuntur sunt, plus faiis notum est. Facta est
enim Maria Regina cœli, spes, vita, & mundi salus. Denique
progressus est vesanus furor, ut Christi propemodum nudati flo-
liis eam ornarent. Quimque has execrabilis in filium Dei blas-
phemias damnamus, maligni & inuidi vocamur à Papistis, imo
improbè calumniantur, S. virginis honorem hostiliter à nobis
impugnari. Quasi vero non habeat quantum illi honoris debe-
tur nisi dea sit: aut hoc illi sit honorificum, sacrilegis titulis
ornatam in Christi locum subrogari. Atrocem ergo illi Maria
iniuriam faciunt, quando, ut mentitis eam laudibus deformant,
Deo eripiunt quod suum est. Hæc tota est hoc loco Caluini ac-
cusatio, & contra Catholicas & orthodoxas voces speciosa
declamatio: quæ tota vel in crassa Scripturatum ignorantia
fundatur, vel affectatæ malevolentiae oratio est. Totus accu-
sationis neruus ac vis vniuersa (quam multis verbis amplifi-
cavit) in eo consistit, quod Beata virgo à Catholicis predice-
tur *Regina cœli, spes, vita, & mundi salus.* Hoc postremum ubi*

*B. Virginis
tituli ex
Scriptura-
rum ana-
logia pro-
bantur.*

vel apud quos legerit, nescio. Ab Ecclesia certe in publicis of-
ficiis ac precibus suis, *Salus mundi*, nonquam (quod sciam) pra-
dicatur. Cæterū si spes, vita, ac salus nostra (quod penè æqui-
valeat) hæc beatissima virgo absque manifesta Dei aut Christi
iniuria vocari non potest, corrigat Caluinus illas Scripturas
quæ personis multo inferioribus eosdem titulos ascribit. Cor-
rigat

rigat Paulum dicentem Timotheo Episcopo, *Hæc faciens, te ipsum & altos saluos facies.* Corrigat Iacobum dicentem: *Qui conuersti fecerit peccatorem à viis suis malis, saluabit animam eius à morte.* Corrigat Ioannem dicentem: *Qui orat pro fratre non peccante ad mortem, dabit ei vitam.* Denique ipsum Christum homo audax corrigat, dicentem in Euangelio: *Qui corripit fratrem suum, (audientem & obsequetem) lucratur eum.* Si enim qui alium saluum fecit, salus eius dici potest; & qui alteri vitam dedit, vita eius vocari potest; nec huiusmodi locutiones refugit Scriptura, quia ad vitam & salutem partiales & subordinatae causæ sunt; quid peccat Ecclesia, quæ ob similes effectus similes titulos beatissimæ virginis attribuit? Quod enim prædicando veritatē, corripiendo peccantes, orando pro peccatoribus, nos in hac vita facimus; id multo vberius beatiss. virgo suis apud Deum precibus & intercessiōnibus præstat: nisi forte falsum erit, beatiss. virginem orantem pro peccatore non peccante ad mortem, dare ei vitam, quod Ecclesia prædicat; & verum erit, quemlibet nostrum orantem pro fratre nō peccante ad mortem, dare ei vitam, quod Ioannes affirmat; aut plus valeat apud Deum peccatoris pro peccatore, quam beatissimæ virginis in cælo regnantis pro peccatore intercessio. Denique discere Caluinus debet illa attributa seu epitheta, quæ soli Deo conueniunt, nulli sanè creaturæ vlo in sensu attribui posse, qualia illa sunt: *Omnipotens, æternus, infinitus, Creator, finis & principium rerum, quedam Dominus vitæ & mortis: vel etiam alia Christi propria, Mundus, Dei di redemptor, iustificator seu iustitia, sanctificatio, & redemptio nostra: alia vero epitheta & attributa quæ soli Deo per excellentiam conueniunt, Sanctis vero & iustis etiam in hac vita per participationem & analogicè conuenire possunt, ut bonum esse, iustum, sanctum, sapientem, patrem, magistrum, lucem, petram, fundamentum, sine villa Dei aut Christi iniuria Sanctis attribui; imò cum certa Dei offensa illis pertinaciter negari, qui amicos suos honorati vult, despici non vult; eorumque seu iniuriam seu honorem sibi accepimus fert; vt illæ voices in Scriptura nos docent. Non te spreuierunt, sed me.* In Propterea Qui vos audit, me audit. Si sermonem meum seruauerint, & verbum seruabunt. Nolunt audire te, quia nolunt audire me: & multa huiusmodi. Sed plura hac dere olim disputauimus, quæ videre lector poterit. Cur etiam Regina cœli ab orthodoxis meritissimè vocetur, eodem in opere demonstrauimus. Ex quibus omnibus perspicuum euadit, Caluinum cum suis Assumpti.

optimo iure à nobis non malignos tantum & inuidos, sed impios & sacrilegos vocari, qui sub specie honoris Christi, Sanctos eius debito honore priuant & in ordinem cogunt: sicuti veteres hæretici sub specie zeli erga Dei Patris honorem filio Dei detraxerunt, & in creaturarum ordinem redegerunt quod & hodie in Transilvania ter impius ille Frāciscus David molitus, sub specie extollēdā misericordiæ vnius Dei, ipsum Christum Salvatorem esse mundi negauit, & eo nomine capite damnatus, in carcere insanus obiit. Huc quippe tandem recidunt, qui primum Dei in terris ministros, postea in celo Sanctos, tandem Christum ipsum sub specie honoris diuinum primū in honore spoliant, mox in ordinem cogunt, tandem penitus despiciunt atque contemnunt. Catholici B. virginem neque deam faciunt, sed vt Dei matrē inuocant, vt eius precibus Deo cōmendentur; nec sacrilegis titulis ornata in Christi locum subrogant (sunt hæc duo foeda Caluini mendacia) veris titulis etiam infra tantæ Macris dignitatem ornata, Christo Domino ita postponunt, vt non nisi per supplices Christum preces aliquid ab illa postulent. Sacrilegi vero hæretici sunt, atque imprimis Caluinus, qui eam in vulgaria mulierum ordinem à Christo cogi affirmant, & hoc exemplum perpetuum esse ac omnibus seculis communem doctrinam pronunciant, vt hodie vsque non nisi vulgatis muliercula habenda sit. Hæc Caluini hoc loco factilega audacia est, qui medium tenere nesciens, ne deam faciat Christi matrem, pro vulgari muliercula habendam censem. Dum vitant stulti virtutia, in contraria curunt.

Antonius Possevinus in Atheismis hæreticorum, An. 1578.

Caluini fædamenta in Asia.

18. Quid signum ostendis nobis quia hæc facis?

In Com. quod caprat, capietur ipse. Testimonium (inquit) aliquid diment. ad nā virtutis habere Iudei volunt: interea nihil admittunt quā huic locū. non hominum modulo respondeat. Sic hodie Papistæ miracula flagitant, non quodd locum daturi sint Dei potentia. Nam illuxum est, homines præferre Deo, nec unguem unum ab eo desisteret, quod usu & consuetudine receptum habent. Sed ne absque ratione videantur Deo esse rebelles, colorem hunc prætexunt sua pertinacia. Hæc ille. Sed huic impostori respondendum est: Si nos Iudeis similes simus, qui à nouis magistris miracula petimus; Caluinum Christo similem esse debere, à quo ista pertinet.

Caluini comparatio absurdissima.

tuntur. Si Christo similis Caluinus esse vult, ostendat se esse in Scripturis prædictū, à populo Christiano expectatum, magnum denique Prophetam ad consolationem populi Dei, qui noua faciat omnia, præfiguratum, sicuti Christus seu Messias populo Iudaico in Scripturis promissus erat, ab illis audiisse
Luc. 21
Ioan. 4-
 mē expectatus, etiam eo ipso tempore quo venit *ad consolatiōnē plebis Israēl, qui omnia instauraret*. Deinde si similes Iudaei simus à Christo hoc loco signum petētibus, facere Caluinus debuit, quod prius Christus fecit; diuinam suam virtutem ostendere eum oportuit, sicuti Christus in templo iam ostenderat, homo solus & inermis eiicens de templo vendentes & ementes, adeoque flagellis eos ignominiosè abigens, ut sic iniquè ab illo signū peti doceat, sicuti à Christo Iudæi (accepto tanto signo, tantoque diuinæ cuiusdam potentiae argumento) iniquè & absurdè signum flagitabant. Petebant ab illo potestatis suæ argumentum qua fretus hoc faceret (*Quod signum ostendis nobis quia hec facis?*) quum ipsum per se fidum potestatis suæ ac potentiae diuinæ argumentum cūdēs & luculentum esset. Nunc Caluinus dogmatista nouus, & pro nouo Propheta sc̄ iactans, (*scribit enim se unum ex illis esse In Epist. quorum opera Euangelij doctrinam Deus mundo restituit*) nul-
praefixa
comment.
in Episto-
latans, quod ab eo eiūsque similibus miracula flagitentur, las ad Tī-
simile quid ab eo flagitari clamitat, quale Iudæi hoc loco à moth.
 Christo flagitabant. Sed quantum in utroque discriminis sit, ad hunc locum quod attiner, hæc pauca demonstrant.

Iam verò non iniquè nec aur fastu aut incredulitate Iudæi-
Miracula
à nouis ho-
ca, sed æquissime & fide ac religione Christiana à Luthero,
 & aliis horum temporum nouis Magistris ad voca-
die dogma-
tis merita
 tionis suæ penitus extraordinariæ (cucurrerunt enim nem-
 ne mittente) nouæque doctrinæ confirmationem miracula
 & signa experti & flagitari posse (nam de facto hæc ab illis
 flagitare paucos arbitror, quum ipsa eorum impia & scelera-
 tâ doctrina satis supérque seipsum prodat) paucis demonstra-
 bitur. Nouos se esse Magistros, & nouam doctrinam adferre
 his aliquot seculis incognitam adeoque damnaram, non so-
 lām de facto demonstrant veterum Patrum in Scripturis ex-
 ponendis iudicia & in cōtrouersis hodie dogmatibus ynani-
 mem consensum aperte respuentes (cuius rei varia exempla
 alibi ex Caluino protulimus) sed etiam disertis verbis pro-
 fitentur. Quod noui sint & extra ordinem vocati Magistri, his
Instit. lib.
4. c. 3. nn.
 verbis profitetur Caluinus. *Apostolorum (inquit) officium fuit 18.*

ut orbem à defectione in veram obedientiam reducerent. Euangeliste officio illis proximi sunt, adeoque vices eorum gerunt. Hi non sunt perpetui in Ecclesia sicuti Pastores & Doctores, sed ad id modum tempus insituantur, quo erigēdā sunt Ecclesia, ubi nulla antefuerant. Quamquam non nego quin Apostolos postea quoque vel saltem eorum loco Euangelistas interdum excitari Dei, ut nostro tempore factum est. Talibus enim qui Ecclesian ab Antichristi defectione reducerent, opus fuit. Munus autem hoc extraordinarium appello. Hæc Caluinus. Nec multo aliter illi in hac parte conformis Beza. Indigni sunt Ministri dei c. 5. num. 28. rum nomine qui sese falso Ministros vocant, quum à Deum non sint vocati, id est, qui vel ritè non sunt electi ab Ecclesia (si quis est in Ecclesia legitimus ordo constitutus) vel à Deo non sunt extra ordinem excitati, sicut nostro quoque tempore accidit, rebus ita collapsi ut ordinaria vocationi nullus sit locus relictus. Hæc ille. Vterque aperitè facetur, & dilectè profitetur, vocationem suam extraordinariam esse, & tandem nouos restaurandi orbis Apostolos, aut saltem Euangelistas esse. Idem agnoscit Musculus in locis communibus in cap. De Ministris Ecclesiæ, & Brentius in prolegomenis contra Petrum à Soto. Doctrinam quoque se nouam & orbi Christiano incognitam attulisse, non agnoscunt modo sed & gloriantur omnes. Inter alios Beza his verbis, de In Anno-
rat. ad Rom. 3. ver. 20. Iustificatione ex fide disputans. Illi (inquit) per quos nostra state Dominus veluti sepultum Christi beneficium in lucem reuocauit, quum viderent, &c. Rursum de vi & effectu Sacramen-
torum disputans: Hanc (inquit) interpretationem si quis con-
Annarat. ad Rom. 4. ver. 12. clerit cum iis que non Origenes modo, sed nonnulli etiam ex Patribus alioquin pietate & eruditione clarissimis in hunc locum scripsierunt, compcriet prefecto quantam veritatis lucem Domi-
nus in nos omnium hominum maximè indignos nostra memoria effuderit. Planè ita nouam ac recentem suam suorūmque do-
ctrinam esse affirmat, ut sepultum Christi beneficium de iustificatione nostra in lucem reuocauerint, & nouam veri-
tatis lucem circa Sacramentorum doctrinam in eos Dominus effuderit. Ab ipsis nouis magistris nouāmque doctrinā afferentibus, ab ipsis nouis Apostolis aut saltem Euangelistis ab Antichristi detectione orbem reducētibus, & collapsas roto orbe Ecclesiæ restaurantibus, meritò rogamus: Quod si-
gnum ostendiliis nobis, quò l reclè & bono iure hæc facitis
Ioh. 10.38. eāq; vchemēter urget. Si mihi nō vultis credere, operib⁹ credidit,

Siope

Si opera non fecissem in eis qua nemo alius fecit, peccatum non *Ioan. 14.*
 haberent. Ac denique discipulis suis ait: *Alioquin propter ope-* *ra ipsa credite. Nunquid meliores Christo sunt? Petrus, Pau-*
lus, cæterique Apostoli, fecerunt signa & prodigia magna in *Act. 5. 12.*
populo, ut illis crederetur. Nunquid Apostolis maiores sunt?
 Sanè ad hæc Apostolorum miracula ita scribit ipse Caluinus.
Miraculus augebatur Ecclesia, quia fidei subseruiunt miracula.
Vnde rursum probatur, nunquam separanda esse à verbo mi-
racula. Hæc ipse Caluinus in comment. Act. 5 vers. 14. Moy-
ses nouas leges populo Iudaico promulgaturus, multis &
admirabilibus signis à Deo commendatur. Nunquid Moy-
se excellētiores esse volunt? Quum Christus alio adhuc tem-
pore, paulo ante passionem, simili in re hanc eandem pote-
statem exerceret, eiiciens vendentes & emētes de templo, di-
cunt ei iterum Iudæi: In qua potestate hac facis, aut quis tibi *Matth. 21.*
dedit hanc potestatem? Tametsi post tot à Christo miracula
& signa toto iam triennio in conspectu Iudæorum exhibita,
importuna & friuola hæc erat expostulatio, quod unus Nico-
demus magister in Istaël eos docere potuit, qui sic Christum
affatus est, Nemo potest hac signa facere que tu facis, nisi fue- *Ioan. 3.*
rit Deus cum illo: tamen contra alios nouos magistros, tem-
pla Christianorum (ut hodie Calvinistæ fecerunt) partim
spoliantes ac deprædantes, omniāque sacra in eis monimenta
demolientes, ut in Gallia & in hoc Belgio, partim à funda-
mentis subuertentes, ut in Scotia, nullo legitimo signo (nisi
fortè spoliis ac rapinis) suam vocationem & tam immania
sceleræ ac sacrilegia confirmantes, eadem expostulatio prot-
sus & quissima & necessaria est. Nam ut ipse Calvinius ad hūc
locum ait: Non armantur hic proterui homines, qui sine ullo *In Harmo-*
mandato, sed priuata audacia publicum sibi munus usurpant. *ad cap. 21.*
Eodem modo nec in hac præpostera Iudæorū postulatione,
Quod signum ostendis nobis quia hæc facis? in simili Christi
facto proposita, armantur proterui homines, noui pertinaces
Magistri, lupi & seductores noui, qui sine ullo mandato, à
nemine missi, sed priuata audacia, & extraordinaria sui ipso-
rum intrusione, publicum sibi docendi, prædicandi, Scripturas
exponendi, munus usurparunt. Denique tales nouos & ex-
traordinarios Magistros, ut vocationis suæ rationem reddat, *Tom. 1. o-*
& potestatis quam usurpant signa ostendant, vrgendos ac *perum Ger*
premendos esse, ipse imprimis docuit Lutherus. Sic enim ad *man. Iena*
Senatum Mülhusium contra clancularium concionatorem *editorum*
scripsit. Accersat eum ad se Senatus, etiam presente omni po- *fol. 415. b.*
pulo, *416. a.*

pulo, si fieri potest, & queratur ex eo, Quis eum hoc miserit aut vocauerit ad docendum? Id procul dubio Senatus non fecit. Quod si tum dicat se à Deo, atque ipsius spiritu missum esse sicut Apostoli (hoc autem dixit Caluinus, dixit Beza, dixit Musculus, dicunt & alij omnes noui hodie Magistri) probet hoc signis & miraculis editis, vel nolite pati ut concionetur. Nam ubique Deus ordinariam viam mutare vult, ibi semper miracula facit. Hæc Lutherus. Eat nunc Caluinus, & non Papistas, sed Lutherum arguat, quod exemplo Iudeorū audeat à nouis concionatoribus, qui extra ordinem à Deo se mitti dicunt, signa & miracula efflagitare. Denique aut seductor Caluinus est, qui hoc factum conqueritur, aut impostor Lutherus est, qui id faciendum hortatur. Sed hic contra caput suum stolidè & imprudenter, ille contra apertam veritatem impiè & impudenter scripsit.

IN IOANNIS CAP. III.

5. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.*

Hæc verba de baptismo Euāgelico ad literam intelligi debere, quia ipsum introitum regni Dei & primum ingressum in Ecclesiam nouam docete Nicodemum Christus voluit, tota semper Ecclesia indubitate haec tenet intellexit. Adeò sanè ut Pelagiani, qui peccatum originale negantes, parvolorum baptismum necessarium esse negabant, quum ex hoc loco efficaciter se convinci viderent, non quidem sint ausi negare de baptismo hæc verba intelligi; sed ad illam vanam distinctionem confugint, posse eos peruenire ad vitam æternam tametsi regnum Dei non introirent. De quo vide Augustinum. Caluinus nihilominus pertinacissimè contendit hæc verba ad baptismum non pertinere, sed ad solam renouationem spiritualem per fidem: Idque ea de causa ne baptismus ad salutem necessarius videatur, vnde sola fides salvificans continuò pro vana ac falsa refutaretur. Primum cauillatur non sequi necessitatem baptismi, etiamsi de eo sermonem hic fieri concedatur. Etiam si demus (inquit) Chrismum hic loqui de baptismō, non tamen sic urgenda sunt verba ut salutem in externo signo includat; sed ideo potius aquam Spiritui adiungit, quia sub illo visibili symbolo quam Deus Spiritu suo vita nouitatem solus in nobis

*De peccato
mer. & remiss. lib. I.
cap. 30.*

*Baptismi
necessitas
defenditur.*